

MAJESTAS PRIN- CIPUM INVIOLA- BILIS,

Brevi Oratione afferta

à

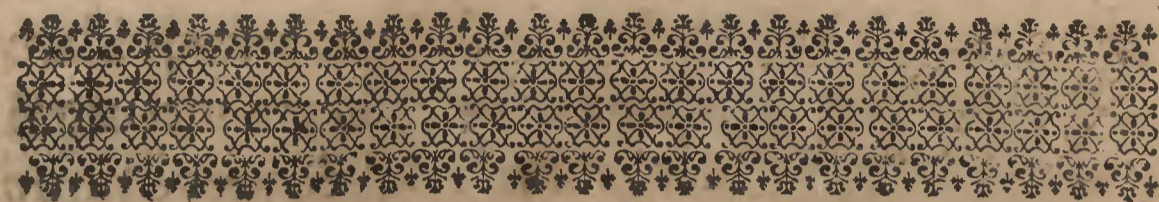
SIGISMUNDO CASIMIRO,
COMITE LYNARIÆ,

XIII. Cal. Maj. M DC LXVI.

LIPSIÆ.

Typis Viduæ HENNINGI COLERI.

Reverendissimo & Serenissimo Principi ac
DOMINO,

DN. CHRISTIANO,

Duci Saxoniae, Juliae, Cliviae ac Montium, Po-
stulato Administratori Episcopatus Martisburgici, Landgravio
Thuringiae, Marchioni Misniae, ac utriusque Lusatiae, Comiti in Marca &
Ravensburg, Dynastae in Ravenstein.

Domino Meo Clementissimo.

Um dicendi causam non unam habue-
rim, praecipuam tamen ut vires peri-
clitarer meas, scriptionis haec ne-
cessaria visa est, ut TIBI me, Meaque
approbarem studia, Indulgentissime Domine.
Serenissimo eqvidem Principi Electori glorio-
sissimae recordationis, Parenti Tuo, Tibique, Cel-
sissime Princeps, devoto plurium annorum
obsequio spectatus fuit, quem nuper mortis vio-
lentiâ raptum non possum non lugere, Parens
desideratissimus, idemque in hanc pietatem suam
Serenissimae domui Saxonicae jamdiu debitam
atque dicatam tanquam in praecipuam haeredita-
tis

tis partem Me succedere jussit. Imparem quidem ob annos, & qui mensuram patriarum virtutum officiorumque implere adhuc nequeo; devotione tamen & cultu Tui, DOMINE, Tuæque gentis nec cuiquam hominum, nec ipsi etiam parenti concessurum. Quandoquidem verò Persarum Regibus & aqua muneri oblata non displicuit; Si Dii quoque non aspernantur, qui sibi farre pio & saliente micâ supplicant, bona me spes animat, fore ut hæc studiorum rudimenta forsitan immatura, & styli filique solocioris eo vultu accipiantur, quo affectum Tuorum æstimare & solari desiderium consuevisti. Eaque fiducia subnixus ad genua Tua devolvo informem ingenii partem, ut tollere digneris, supplici prece oro & exoro. Veneror infinitam Numinis bonitatem, ut Te, Domine, cum Coniuge familiâque Illustrissimâ incolumem diu servet, & ingentium decus laudemque virtutum, quas in Te noster orbis admiratur, æternâ gloriâ, serò tamen, coronet. Lips. XIII. Cal. Maj. M DC LXVI.

Reverendiss. Seren. Tua

Subiectissimus

SIGISMUNDUS CASIMIRUS
Comes Lyhariae.

Magnifice Domine Rector, Proceres & Patres utriusque Reipublicæ. Viri Magnifici, plurimum Reverendi, Nobilissimi, Amplissimi, Consultissimi, Experientissimi, Spectabilis, Excellentissimi, Clarissimi, Eximii, Præstantissimi, Humanissimi. Tuque nobilissima, florentissima, & genere, eruditione ac virtute fulgentissima Corona.

Apientes Poëtarum fabulae, commentaque produnt: Cum Prometheus homines fecisset, flagrasse eum cupiditate experiundi, an & consentientes, unanimesque futuri essent: quem in finem capita corporibus nondum juncta in corbem composuit, ea in cacumen montis deportavit, ibique effusa, prono decurrere passus est impetu: quo facto quodvis caput suam sibi capiebat viam, ex quo deinde conclusit, quos facere destinabat homines, raro & paucos consentientes inter se fore. Experientia quotidiana id satis docet: nec admodum sæpè evenit, ut plurimum eadem de re eadem sit sententia, idemque iudicium, aut ut aequale plures eidem pretium ponant. Quâ in re prolixos esse non opus est, ante oculos versatur diversa & contraria de principum, regumque conditione opinio. Ut enim silentio præteream; unâ ex parte hæreticos Schismaticosque, qui hunc ordinem penitus rejiciunt contemnuntque, & ex Ecclesiâ radicibus extirpandum esse censent: quemadmodum id exempla sectæ Tremantium nostris, Anabaptistarum autem, majorum nostrorum temporibus plus satis demonstrarunt: Ut silentio præteream arrogantes, animique vehementer elatos Pontifices Romanos, qui omne omnino imperium

A

perium

perium civile non multo pluris aestimant, quàm Iudaei praetorium Pilati; Unde & Maximus sanctissimusq; scil. Pontifex Sylvester hujus nominis I. universis Clericis suis, ne ullâ ex causâ in curiam aliquam seu locum judicii accederent, prohibuit; additâ ratione, *omnem curiam esse cruorem, & quod in illis agatur, immolationem simulacrorum*: Reperiuntur quoq; & hætenus quibusvis ferè temporibus reperti fuerunt, inter hos, qui prae aliis sapientiae magnae conscii sibi videntur, & quibus ab aliis etiam laus singularis alicujus prudentiae attribuitur, quidam, qui de Principum Majestate abjectè satis sentiunt atq; tenuiter. Quoniam enim non obscurè vident, eos quoq; homines esse, qui pari cum aliis conditione mortalitatem circumferant, quique ex genere primi hominis ortum & ipsi traxerint: In utero Matris similiter formati & coagulati: quique communem cum aliis aërem hauserint: in terram iisdem incommodis malisque obnoxii, expositique casibus deciderint; primam vocem similem reliquis flentes emisserint, inque fasciis cum curâ & sollicitudine fuerint educati: Exinde sibi persvadent, nullam iis prae reliquo mortalium genere, per Deum & naturam benigniorem collatam esse praerogativam. Esse enim & Regi non aliud initium vitae; sed unum omnibus in eam ingressum, & parem exitum; *Regum sapientissimus* confitetur, *Generariq; & nasci à Principibus fortuitum tantum esse, nec ultra aestimandum*: Uti ipse Imperator *Galba* apud *Tacitum* in eam sententiam loquitur. Et nostri Germani hodierno die in proverbio habent:

*Adam dum rastrum terram subvertit & Eva
Fila net. Ecquis ibi nobilitatis honor?*

Exinde quoq; apud tales contemptus Principum augefcit, quoniam, quod ex priori ferè descendit, illi pariter, ut coeteri inferioris conditionis homines, non tantum imbecillitatibus humanis obnoxii, sed & multis, maximisque saepe numero vitiis obruti sunt; quæ eò magis oculos, animosque aliorum incurrunt, quò majori in fastigio, is, qui iisdem maculatus est, versatur. Unde Poëta pulcherrimè canit:

*Omne animi vitium tantò conspectius in se
Crimen habet, quantò major, qui peccat, habetur.*

Quod igitur iis accidere consuevit, qui in Cacumine montis existentes descendere cupiunt, ut cum semel cursum inceperint, postea nullo modo sistere eum possint, sed saepius se praecipitent: pari ratione, qui sibi persuasum habent, verticem dignitatis, Majestatisque Principum, secundum suam opinionem subiectum populo esse; In de-

scensio.

scensione, in ejusmodi abjecti contemptus vallem, seu voraginem decidunt, ex quâ extrahere eam rursus nequeant, sed summa Orbis Capita cuique plebejo aequiparant, ipsorumque delicta, in iudicium populi deducere, & plectere non dubitant. Quemadmodum autem hi in eò valdè errant, quod reverentiam Principibus, quam decet, non exhibent; sic alterâ ex parte aliqui reperiuntur, qui aut ex ignorantia, aut ex adulatione, Principes divino honore afficiunt, eosque vel supra Deum ejusque sedem extollunt, omnia ipsorum facta, in perniciem ipsorum propriam & laudant, & approbant, & praedicant. Notum est, quomodo plebecula adulatrix, Herodi Agrippae concionanti, acclamaverit: *Dei voces hae sunt, non hominis. Confestim autem percussit eum angelus Domini, eò quod non dedisset honorem Deo, & consumptus à vermibus, exspiravit*. Quod dirae immanitatis supplicium fortassis effugisset, si absque his adulatoribus ex mendaciis & falsiloquentiâ conflatis fuisset. His ferè similis erat *Pater Imperatoris Vitellij Lucius* homo miri in adulando ingenii; cum enim reversus ex Syria esset, non aliter Caligulam adire instituit, quam *velato capite, circumvertens se, deinde procumbens*, quod Deis fieri scilicet solebat. Sunt Principum aliqui suapte sponte proclives ad superbiam & ob fortunæ magnitudinē sibi imaginantur, se conditionem mortaliū superare, & numero Deorum accensendos esse; Quem diximus, Vitellio non adeò magno labore ea res constitit, ut Caligulae persuaderet, ipsum pro Deo adorandum esse, mox Latialis Jupiter consalutari voluit, & tantum non flammam ejus, & non imitabile fulmen exprimere. Eodem ferè modo Alexander facile animum induxit, ut se à Jove Ammone procreatum crederet. Et successor ejus Antiochus, mari imperare, montesque imponere montibus, suae potestatis esse praesumebat. Adeò ut Barbarus ille Xerxes non solus hanc insaniverit insaniam, cum mari compedes injicere conatus est. Domitianus nullo instigante eo fastu intumuit, ut edictis suis illud praemitteret initium, *Dominus & Deus noster sic fieri jubet*. Et quid de Ethnicis Principibus loquimur, quorum obtenebratus intellectus, ejusmodi superbiae nebuloso typho facile obscurari, pervertique potuit; & gloriosissimum Christianumque Imperatorem illum Justinianum, si *Svidae*, & qui forsitan ex eo accepit, *Cuspiniano* credimus, persuasit Tribonianus consiliarius, mortalitatis legibus solutum, corpore non minus quam animâ coelos petiturum. Quemadmodum igitur quidam Principes, partim superbiam impulsī, partim adulationibus corrupti, divinos honores receperunt: Ita eorum longè major

major est numerus, qui consideratione insignis potentiae, & felicitatis suae dementari, omnes suas actiones pro iustis haberi, neque ulla legum repagula affectibus suis saepe inordinatis volunt objici. Nemo inficias ibi Cajum Julium Caesarem multis maximisque praeditum virtutibus fuisse: Qui non minori eruditione quam fortitudine, magnificam liberalitate, & singulari clementiam insignis paucos sibi pares habuit: His omnibus non obstantibus ridens perpetuo fortuna eum ita de statu mentis dejecit, ut mandaret homines in posterum *cautius secum loqui debere, & pro legibus habere, quae diceret*. Quo hodierno die nonnulli quoque sententiam *Ulpiani* trahunt:

Quod Principi placuit, Legis habet vigorem.

Quasi vero omnes actiones Principum, etsi jus divinum & naturale violent, ab omnibus collaudari, & approbari & in exemplum legumve trahi debeant. Cum igitur tales Magistri obtingunt animo, in hoc vel illud vitium proclivi, non mirandum si is postea perversae inclinationi & inordinatae voluntati indulget. Cambysem lex & reverentia naturae a conjunctione sororis absterrebat; per consiliarios ejus effectum est, ut incestu sese pollueret, qui nempe de lege, quae sorori nomen uxoris indulgeret, interrogati, respondebant, Regi licere quod liberet. Imperator Claudius filiam fratris sui in matrimonium non accepisset, absque Vitellio, & parato ad servitutem senatu Romano si fuisset, qui ad arbitrium Imperatoris legem tulerunt, *ex qua iusta patris cum filiabus fratrum connubia* essent: qualia tamen, ut *Tacitus* sentit, universa Roma fugit, & excepto uno aliquo promissione singularis ab Agrippina gratiae commoto equite, nemo fuit, qui tanta propinquitate sanguinis junctae matrimonium sese copularet. Complures tales a Divino Numine prohibita Nuptiae ex. gr. ut idem duas sorores & vice versa eadem duos fratres, aut alias contra divinam dispositionem *Levit. 18.* aliquam matrimonio sibi jungat, non coirent, nisi Vaejovis Romani dispensatio, pecuniam venalis prosteret. Et quid de aliis peccatis dicam, in quae Principes adulationibus suorum seducti, praecipitant, quibus nunquam macularentur, si ipsis probe instillaretur, quod supra homines quidem & leges humanas, non autem supra Deum & mandata divina sint positi. Quapropter optimus Imperator *Theodosius* verè & sapienter locutus est: *Digna vox est Majestate Regnantis, legibus obligatum se Principem profiteri, adeo de auctoritate juris nostra pendet auctoritas, & revera majus imperio est, submittere legibus principatum.* Quot non necessaria bella & caedes omissae fuissent, si Principes recordarentur, adstrictos semel esse, ut

se, ut Deo de sanguine subditorum rationem reddant, nec licitum ipsis, subditos ut Gregem ovium lanienae exponere. Infinitae exactiones, quibus miserrimis populis sanguis & tantum non anima exhauritur, & saepius in res nihili impenditur, non tam crebro in usu essent, nisi quidam forent, qui principibus persuaderent, omnia subditorum bona, seu in patrimonio Principis esse, ut ea pro lubitu dispenseret. Hoc ex fundamento Naboth vineam cum vita perdidit, Quamquam magno Achab malo; fructus enim loco universae ejus familiae exitum enatum est. Eodem ferè modo, ut in Vita Imperatoris *Friderici Primi*, aut ut alii volunt Imperatoris *Henrici septimi* legitur, celebris ille Colax, qui dixerat, proximam arcem esse Imperatoris, hac ex regula generali, quia omnia sunt Imperatoris, pignori depositum equum abstulit quidem, veruntamen per injuriam, quam ejus seculi homines adeo non tacitam pratermiserunt, ut frequenti potius sermone jactaretur versiculus:

Dixerat hic equum; sed tulit alter equum.

Sed nimis diu hac in materia immoror, & modum exordii ferè excessi. Meum hoc erat propositum, ut demonstrarem, amborum perversas opiniones esse: & eorum, qui Principes ad communem plebejorum hominum sortem detrudunt, ideoque delicta ipsorum secundum leges communes, imo per enses Carnificis, mediante sententia Vulgi, punire audent: Et eorum, qui eos supra Deorum conditionem extollunt, omniaque ipsorum iuste, injuste facta collaudant, & praedicant: Cum tamen medium iter insistere detur, adulatione pariter & contemptu vacuum. Quoniam vero priores reipublicae maxima damna inferunt, & omnia unam ruinam involvunt, quemadmodum id exempla & nostrorum temporum plus satis manifestum reddiderunt: Ideo impetum cepimus ostendendi *Principum majestatem semper inviolabilem, & vim ipsis illatam injustam esse.*

Quod sublimius itaque argumentum hoc orationis meae est, quod utilius tranquillitati & securitati publicae, eò majori fiducia subnitor, vestram benevolentiam suppleturam, quidquid eloquentiae meae deficit. Non enim, ut praeter aliis videar, aut alios doceam, Cathedram hanc conscendi, quin potius vires meas periclitari, & praeterea ostendere volui, me hic exactum tempus non planè inutiliter impendisse. Etsi igitur magnitudo suscepti operis vires meas superat, nullus tamen dubito, vestram saepius perspectam humanitatem, quam nemini adhuc denegasti, etiam opportunum mihi auxilium, quo susceptum negotium ad finem deducere queam, praebituram.

B

Pericu-

Periculosa plenum suscepit opus aleæ, quod quò magis pro-
vehor in altum, eò gravius atq; difficilius mihi videtur. Præcipuè
cum etiam ipsa hæc vocabula Principis & Subditorum, visque non
uni interpretationi subiaceant. Et principum quidem nomine,
sicuti facile omnes eos intelligi patimur, quibus est potestas in alios,
ita quoniam diversi ordines sunt, & ceu gradus, priusquam perve-
niatur ad summum, concedere possumus, ut quicquid dicere institui-
mus, certo modo de omni superiore intelligatur, hoc tamen discrimi-
ne, ut præcipuè ei conveniat, qui sic in alios imperio utitur, ut ipse
nullius imperio subdit. Sunt & Subditorum variæ classes, nec unius
omnes conditionis: Nonnulli sunt quasi in patrimonio Principis;
Nonnulli recepti sunt in partem summæ potestatis, & quasdam certas sibi
partes excipere, quas absolutæ voluntati Principis non tradiderunt,
& hi posteriores procul dubio meliori conditione utuntur. Sicut
enim probare nullo modo possumus, si Majestatem Principis ulli sub-
diti sponte violare præsumant, sic è contrario in posterioribus im-
probare simpliciter non possemus, si vim injustè illatam licitè & con-
venienti defensione propulsent. Imo & vis non unius modi est.
Tertullianus quandam vim, quæ & Deo placeat, si ipsi inferatur, com-
memorat; *Cornelius* inquit, in cætum & congregationem, ut Deum quasi
manu facta precationibus ambiamus orantes, & hæc vis Deo grata
est. Si itaq; & merè subditi de onerum continuâ gravitate & iugo
suorum vires humerorum superante subiectissimis precibus qverun-
tur, Eo Princeps etiam absolutus offendi non potest aut debet, nisi om-
nem humanitatem exuisse videri velit.

His præsuppositis affirmamus, omnem aliam vim in legitimos
& summos Principes, qui per electionem aut successionem ad impe-
rium pervenerunt, commissam, injustam esse; sive eum vi armata
expellant, sive per submissos Sicarios trucidant, sive veneno è medio
tollant subiecti. Sanctissimus equidem, si credere fas est, Pater Papa
Sixtus V. detestabile illud facinus Monachi nefarii Jacobi Clementis,
quo Henricum III. Regem Galliarum anno 1589. venenato cultro perfo-
dit, ut factum heroicum collaudavit: & boni piiq; Jesuitæ, extremus
foetus ejus, qui homicida erat ab initio, sodalem suum Henricum
Garnetum, conspiracy in qua Regem Angliæ Jacobum VI. anno
1606. cum tota familia omnibusq; magnatibus & Proceribus regni,
subiecto pulvere pyrio in ærem dissipare, destinaverant) participem,
aut certè conscium, ideoq; meritò supplicio affectum, numero Mar-
tyrum & sanctorum gloriosissimi scilicet sui ordinis, adscripserunt. Quam
quam

quam non mirandum, eos libenter Bombardam, gladiumq; tractare,
quorum primus fundator miles extitit ex eo genere, cui Poëta jam
à longis temporibus elogium hoc dedit:

Nulla fides pietasq; viris qui castra sequuntur.

Ubinam autem Dominus & Redemptor noster Jesus Christus, cujus
Vicarium Pontifex se esse jactitat; ubinam Apostoli & Discipuli ejus,
quorum imitatores Jesuitæ se esse profitentur, id jusserint, aut per-
miserint? ignoro. In sacrâ scripturâ contrarium potius invenitur
& nostra superius allata thesis in eâ expressè confirmatur. Paulus
Apostolus *omnem animam adhortatur, ut potestatibus sublimioribus
subditi sit*: Et geminam causam obedientiæ adducit; Unam à par-
te Magistratus, quia sit ordinatio divina: Etenim sic loquitur: *Qui
resistit potestati, Dei ordinationi resistit*: Alteram ex parte subdito-
rum, quia sibi damnum suo jumento accersant, quippe in hæc erum-
pit verba, *qui resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt*. Et Petrus,
cujus successionem Pontifex prætendit, præcipit, *ut subiecti simus
omni humane creaturæ propter Deum*: Sive Regi, quasi præcellenti,
sive ducibus tanquam ab eo missis, ad vindictam malefactorum, lau-
dem vero bonorum. Reperiuntur quidem aliqui Monarchomacho-
rum, qui peculiare effugium se invenisse credunt, dicentes, Aposto-
los tantum loqui de bonis ac justis Principibus quamdiu scilicet bene
regnum administrant: Sed quoniam in loco hæc limitatio extat? &
cui usui est? quisq; enim sanæ mentis in proprium commodum bo-
no Principi obedientiam præstabit. Si hæc limitatio congrua esse
debet, æquè etiam dominis ac Patribus in Oeconomicâ societate ap-
plicabitur. Sed Petrus jubet, *servi subditi esote in omni timore Do-
minis, non tantum bonis & modestis, sed etiam dyscolis*. Et liberis
incumbit, ut pareant, non tantum piis parentibus, sed & perversis &
morum improbitate molestis. Quapropter & Justinianus Impe-
rator verisimè dixit: *Quamvis legum contemptor, quamvis im-
pius, Pater tamen est*. Et quare in hac tam clara & manifesta re diu-
tius immoremur? Videantur exempla tam Veteris, quam Novi Te-
stamenti, reperietur, subditos regibus suis obedientiam, quam de-
cet, juxta divinum nempe mandatum exhibuisse, nunquā verò con-
cessum illis fuisse, ut eorum obsequium exuerent. Primus Rex
Israëlitarum erat Saul, quem Deus ob delicta postea repudiavit, & in
locum ejus Davidem solenni unctione substituit; Saul igitur sive a-
liquid de eâ re compertum habuit, sive aliàs livore impulsus suo
(quoniam iniquo ferebat animo, cantatum à puellis: *Percussit Saul
mille,*

mille, David autem decem milia) Davidem quam atrocissimè persecutus est: Nullibi tamen occurret in sacris litteris, Davidem rebellionem concitasse, aut adversa Sauli castra posuisse. Quin potius, cum Deus Saulem huic injustæ persecutioni intentum, bis in manus Davidis conclusisset, & primores Davidem admonerent, ut hanc occasione ipsum interficiendi uteretur; respondebat: *Propitius sit mihi Dominus, ne faciam hanc rem Domino meo uncto Domini, ut mittam manum meam in eum, quia unctus Domini est.* Et secundâ vice agebat; *quis extendet manum suam in unctum Domini, & innocens erit?* & juramentum præterea interponit, dicens: *Vivit Dominus, quia nisi dominus percusserit eum, aut dies ejus venerit, ut moriatur, aut in prælum descendens perierit; propitius sit mihi Dominus, nec extendam manum meam in unctum Domini.* Exemplum hoc latius diduci posset, si temporis ratio ferret. Unum præter hoc & alterum adducemus. Joas Rex Judæ, qui multis affectus erat beneficiis à Sacerdote Jojadâ, filium ejus Zachariam inter templum & altare jusserat interfici. In ultionem sanguinis liberorum Jojadæ, surrexerunt contra eum servi sui & eum in suo sibi lectulo occiderunt. Speciosus reverâ horum prætextus erat, quod voluerint sacerdotes summam per injuriam macatos, ulcisci. Quò etiam David adversus Saulem, interfectorem Sacerdotum Nobensium ergo, uti poterat. Sed nihilominus hi regicidæ postea justo supplicio poenam exsolverunt. Ammonem vero Regem haud dubiè impium, simili ratione sublatum, universus vindicavit populus. Et cur diutius huic negotio insistimus? Aspiciantur exempla omnium ferme regum, tam Israëlitis quam Judæ, invenietur, eos idololatriâ & innocentum sanguine maculatos fuisse, populum exactionibus tributisq; oppressisse, & exhaustisse, & aliis multis magnisq; delictis sese inquinasse. Nullibi tamen, populo à divino numinæ mandatum, ut legitimum suum regem deponerent, expellerent, aut occiderent. Quod si jam nos ad Novum conferimus Testamentum; Rex Herodes incestum commiserat, & præterea in gratiam lascivæ saltatriculæ Johannem Baptistam, quem omnes ut Prophetam admirabantur, carnificis gladio subjecerat; Nullibi verò discipulis, ac auditoribus ejus & suis Christus mandavit, ut cultrum arreptum (more scilicet Jesuitico) ejus cordi adigerent, aut rerum gubernaculis ipsum depellerent. In Nerone Imperatore tanta colluvies omnium vitiatorum erat, quanta fortassis adhuc in nemine fuit; vitricum veneno necaverat, matrem suam, uxorem, fratrem adoptivum, Præceptorem, & innumerabiles alios,

COR,

consulares & Senatores Romanos equitesq; trucidaverat, Romam incenderat, bona imperii dilapidaverat, omnia omnibus per vim eripuerat, omni genere præposteræ & præternaturalis libidinis flagitiosissimè sese polluerat, & reverâ erat portentum quoddam & prodigiū generis humani. Nihilominus publicis Orationibus Christianorum ab Apostolo Paulo commendatur; Sicuti & Tiberio, non multò meliori Christus tributum jussit persolvi.

Quemadmodum autem Dominus & Salvator noster Jesus Christus; quemadmodum Apostoli ejus hac in parte se gesserunt; sic illos Christiani primæ Ecclesiæ imitati sunt. Ab Ethnicis quidem Imperatoribus, per trecentos annos priores post nativitatem Christi, in decem ingentibus persecutionibus, tanta Christiani sanguinis effusa copia est, ut sæpius torrentis aut fluminis instar profluxerit, nec potuerit iniri numerus, præ multitudine occisorum. Nunquam tamen occurret, Christianos contra ejus temporis Imperatores Romanos rebellionem cœptasse. *Arguimur, inquit Tertullianus, læsa Majestatis, quis autem unquam Christianos, ut Albinianos, Nigrianos, Casianos, verbo dicam, ut rebelles invenit?* Hæc enim Calumnia in Christianos non est recens, & jam Christum innocentissimum hoc crimine oneraverunt, quod populum seduceret, & interdiceret solutionem tributorum ab Imperatore impositorum. Contra ea idem Scriptor Ecclesiasticus de Christianis sui temporis loquitur, quos Severus Imperator persequabatur, ipsosq; per gravissima tormenta sæpè numero excarnificabat. *Omnibus Imperatoribus precamur vitam prolixam, Imperium securum, domum tutam, exercitus fortes, Senatum fidelem, populum probum, orbem quietum, & quæcunq; hominis & Caesaris vota sunt.* In hanc sententiam eunt Scriptores Sacri omnes, qui semper id inculcant, se cum suis preces fundere, ut Deus Imperatoriam Majestatem conservet, & meliorem mentem ei infundat; sicuti *Justinus Martyr* asserit, Christianos nolle apertis manifestisque injuriis, quæ ab Imperatoribus Romanis & præsidibus provinciarum atq; proconsulibus afficiebantur, vi resistere. Ne autem existimare quis posset, extremam istam patientiam ex impotentia fluere, & eos ideo sese non defendisse, quoniam facultatibus destituti fuerint, quia omni ex parte verum est, quod *Seneca* prodit; *Multorum, quia infirmi sint, latere vitia, proditura, si ipsi vires suas placuerint.* Sæpè nobis laudatus *Tertullianus* eis contrarium demonstrat, & non solum ad id provocat, quod adversarii sui, idololatra scilicet Ethnicus, conquærantur, omnes civitates, omnes pagos, omnes

C

ARCES,

arces, omnes Insulas, Christianis repletas esse. & omnem sexum, aetatem, conditionem & dignitatem ad hoc nomen transgressam; sed & ostendit, si absq; ullâ violentiâ subtrahere se saltem vellent, & separare ab idololatrarum consortio, non parum damni eos incurfuros esse. Verba ejus digna sunt, quæ recitentur ex Cap. 37. Apologetici. Si hostes, ait, exertos, non tantum vindices occultos agere vellemus, decisset nobis vis numerorum & copiarum? Plures nimirum Mauri & Marcomanni, ipsiq; Partbi, vel quancuncq; unius tamen loci, & suorum finium gentes, quam totius Orbis. Hesterni sumus & vestra omnia implevimus, urbes, insulas, castella, municipia, Conciliabula, Castra ipsa, tribus, Decurias, palatium, Senatum, forum. Sola vobis relinquimus templa. Cui bello non idonei, non prompti fuisset, etiam impares copiis, qui tam libenter trucidamur, si non apud istam disciplinam magis occidi liceret, quam occidere? Potuimus & inermes nec rebelles, sed tantummodo discordes solius discordiæ invidiâ adversus vos dimicasse. Si enim tanta vis hominum, in aliquem orbis remoti finem nos abruptissemus à vobis, suffudisset utiq; dominationem vestram tot qualiumcuncq; amissio civium, imò etiam & ipsâ destitutione punisset. Arbitrari quidem posset quispiâ, Christianos in primitivâ Ecclesia ideò mansuetudini ejusmodi studuisse, quo adversarios suos, præprimis Imperatores suas in partes pertrahere tanto possent facilius, hoc autem perfecto, & posteaquam Constantinus Magnus fidem Christianam amplexus esset, majore zelo latos fuisse adversus hæreticos; verum nihilominus reperitur, eadem modestiâ eos quoad fugam violentiæ in Principibus à fide aberrantibus usos fuisse, quâ antea Ethnicis Imperatoribus exhibuerant. Non multo post obitum Constantini Magni, Constantius ad sectam Arianorum transgressus est, nihilominus Episcopi Christiani in Oriente agnoscunt, Imperatoriam ejus Majestatem à Deo esse, cui propterea resisti non debeat. Et Episcopi Arimini congregati, subjectissimâ cum reverentiâ dimissionem ad Ecclesias suas petunt, ut cum suo quisq; populo pro statu potentiæ Imperatoriæ orare queant. Julianus summus simulandi Artifex & vaferrimus persecutor erat Christiani nominis; Nihilominus Sanctus Augustinus diu post mortem ejus (ubi diversum si scriberet, nullum erat periculum) in commentario suo in Psalmos, milites ejus collaudat, quod propter Regem æternum huic temporali Domino promptissimè obsecuti fuerint, & contra hostes adversus quos ducebantur, fortissimè dimicaverint. Et quam cautè se gerit Ambrosius, cum Imperator Valentinianus à matre sua

sectæ

sectæ Arianorum deditâ, instigatus, templum ab eo postularet; Imperator ipse confitetur, si Ambrosius populo tantum innueret, eum arma arrepturum & ob defensionem Basilicæ & Episcopi sui milites Imperatoris depulsurum, imò forsitan & Imperatorem ipsum in suam potestatem redacturum esse: Ille vero quam vehementissimè obstabat, uti Rufinus in historiâ Ecclesiasticâ prodit, & prohibebat, ne seditio aut cædes oriretur, neve à Cæsare intentata injuria, qui nempe Basilicam per milites occupare decreverat, illicitis armis repelleretur. Sed tempus me destitueret, si omnia, quæ in sanctis Patribus aut historiis reperiuntur, huc facientia adducere vellem. Sat est, si dico, quod posteaquam divinæ misericordiæ placuit, lumen Evangelii ex tenebris exfuscitare, eadem doctrina fuerit Beati Lutheri, aliorumq; quotquot Christiani & Orthodoxi Doctores audiunt, quod Magistratui etiam hæretico seu Tyrannico arma non liceat inferre. Cum ex adverso illa ab orco furia Pontifex Gregorius septimus & ipsius successores facultatem istam indebitam sibi sumpserint, Imperatores Regesve, qui se ad ipsorum Arbitrium non componerent, nec ipsorum avaritiam, sacrilegia, superbiamq; approbarent, excommunicandi, è regnis ejiciendi, regna ad alios transferendi, summatim totius orbis Imperium sibi arrogarint. De quo etiam Augustana Confessio conqueritur, et exemplum Pontificis Julii secundi, ut antiquiora taceam, ante sesquifeculum præterpropter attestatur, cum regnum Navarra legitimo suo Domino abstulit, & id Ferdinando Regi Hispaniæ occupandum concessit. Quod etiam in regno Galliæ & Angliæ à Pontifice factum fuisset, si æquè facile occupare Hispani aut alii, ac promptè donare Papa potuisset.

Sed præter necessitatem immoramur his diutius, deprehenditur enim & lumen naturæ prudentioribus Ethnicis aliud demonstrasse. Quemadmodum enim homo naturâ comparatus est ad sectandam societatem, sic eum natura facile docet, eam ipsam sine ordine consistere non posse, nisi velimus omnes passim pecorum instar oberrare. Quancquam, si inclinationem animantium gregalium consideramus, reperitur, ea non tantum ductorem suum sequi, uti oves Arietem, sed etiam ei prospicere, nec ei resistere. Quemadmodum simile quid de apum rege & Republ. commemoratur. Si igitur benignior natura homini non tantum ejusmodi instinctus concessit, quibus animalia bruta prædita sunt, sed etiam facultatem ratiocinandi ei communicavit, eo ipso docuit illum atq; instruxit, ne ordinem à se propositum turbet seu corrumpat. Procul dubio est, paternam

ternam & dominicam, & illam manifestius quidem quam hanc (quoniam Juris-consulti & Philolophi ferram contentionis adhuc inter se reciprocant, an quædam servitus sit à naturâ) ordinatam secundum naturam esse societatem, & patrem in ea locum capitis tenere, alios verò membra repræsentare. Nonne igitur perversa ratio foret, si cætera membra caput à loco suo & regno depellerent, & id aut in alium corporis locum reponerent, aut planè rejicerent, & à suo consortio separarent? Eodem genere dementiæ agitantur, qui principes tanquam caput Reipubl. aut à suo loco detrudunt, & iudicio insani populi subijciunt, aut totum corpus pessundant & ipsius compagem dissolvunt, ita ut deinde omnia sursum deorsum ferantur. Pari modo ut Poëta Chaos suum describit:

Ubi nulli sua forma manebat

Obstabatq; aliis aliud, quia corpore in uno

Frigida pugnabant calidis, humentia siccis,

Mollia cum duris, sine pondere habentia pondus.

Licet verò hæc secus essent omnia, & neq; divina neq; naturalia iura vim prohiberent in principes non exercendam; poterat tamen avertere Subditos & absterere maximum & irreparabile damnum, quod exinde oritur. Nunquam enim regnum quietum & securum esse potest, in quo populi in potestate situm est, ut principi obsequiū neget, aut eum è medio tollat. Nam & aliàs non absq; magno periculo turbandæ quietis publicæ contingit, si quando communis omnibus mortalitatis lex mutandi Principis necessitatē infert; quanto plus calamitatum ac barbarum exoriretur, si hæc mutatio ex arbitrio rudis plebeculæ, aut malè quiescentium ingeniorum institueretur. Verissimè Seneca prodidit, *Princeps Vitalis Spiritus est, quem hæc tot millia trahunt, nihil absq; hoc futura, nisi cinis & pulvis, si mens illa imperij subtrahatur.* Et id exempla omnium & singulorum temporum plus satis attestantur. Liceat mihi unum atq; alterum adducere, & quidem Romana ex historia, utpote quæ passim notissima est, & ex qua communiter exempla citantur. Quidam Romanorum Procerum ægrè ferebant, quod Julius Cæsar Pompejo devicto omnia in sese munia Magistratuum legumq; traheret, & si quæ dixerat, pro legibus haberi vellet, nec deerant qui per disseminatos libellos famulos & seditionem spirantes schedulas indignationem populi augerent. Videlicet cum sub statua Bruti scriptum reperiebatur, *utinam viveres!* Sub Cæsaris autem statuâ, *Brutus, quia reges ejecit, consul primus factus est: Hic, quia consules ejecit, rex postremo*

postremo factus est. Idem his tanquam stimulis excitati, & suapte malitiâ impulsī Brutus & Cassius in Cæsarem conspirabant, & ex improviso eum viginti tribus vulneribus in curiâ trucidabant. Quo autem eventu? Ut silentio præteream, Deum hos parricidas tantum non manifestissimè punivisse, dum nullus eorum suâ siccâq; morte ad generum descendit Cereris, nonnulli suis manibus & eodem pugione, quo Cæsarem læserant, perierunt; quod diversi historici probè ac disertè annotarunt: Ad eam totum, quæquæ patuit imperium Romanum, exinde miseriâ pervenit, ut omnes fermè loci sanguine Romanorum repleti fuerint, neq; ullus unquam Tyrannus Reipubl. tantum damni & noxæ intulit, quantum Brutus & Cassius, qui Tyrannidis expulsores videri volebant, sicuti celeberrimus Bæclerus id rectissimè animadvertit. Quid de Nerone hic commemorem, cujus crudelissima & immanissima facinora, nec calamus exprimere satis, nec effari lingua poterit. Cum ille aditente Senatu, & Galbæ ac Vindicis motu, de rerum gubernaculis depulsus manu interfisset suâ: Brevi deinde post & intra unius anni circiter spatium rebellionetriū Principum, Galbæ, Othonis, & Virellii, & cæde, tot tantaq; mala in Romanum ingruerunt orbem, & tot Senatores, aliq; illustres viri perierunt, quot Nero per quatuordecim annos Imperii maximam partem suam per inhumanitatem exacti non occiderat. Idem de quolibet Imperio verum, quod de Romano Cerialis apud Tacitum prodit. *Cum semel coaluit Imperij compages, convelli absq; convellentium exitio non potest.* Et quod Favonius apud Plutarchum affirmat, *peius deteriusq; esse injusto tyrannicoq; imperio Bellum civile,* quod ex hac in Principes usurpatâ vi necessariò nasci oportet. Quapropter boni, addo pii & Christiani subditi officium est: *Bonos Principes voto expetere, qualescunq; tolerare, & quomodo sterilitatem aut nimios imbres, & cætera naturæ mala, sic luxum & avaritiam, & si quæ alia sunt vitia dominantium ferre.* Quem in finem Michaël Palatinus Ungariæ olim apud Bonfinium verissimè sensit, *Regi coronato, etiamsi Bos esset, obtemperandam.*

Jam etiam illa confutanda essent, quæ Monarchomachi hîc obijcere consueverunt, dum & sacram scripturam eò detorquent, & suam opinionem ex Scriptoribus profanis defensum aut exemplis demonstratum eunt. Quorum ex partibus stare visus est Pontifex Sixtus V. Cum enim comperisset quod Trifurcifer ille Monachus Henricum tertium Regem Galliæ cultro confodisset, hoc facinus apprimè collaudavit, & cum Ehudi exemplo comparavit.

D

Papistæ

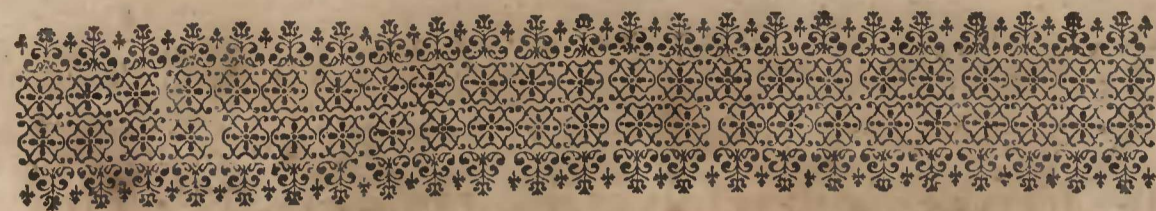
Papistæ mallent orationem istam in Consistorio Cardinalium habitam, sacrilegam profectò, & ferè dixerim, Blasphemam, non in tot hominum pervenisse manus: neminem tamen latet, factum illud Ehudi cum singulare & Heroicum esse, quod ideò non statim in imitationem trahendum: tum Ehudem subjectum Egloni non fuisse, quapropter hoc exemplum nullatenus quadrat, non magis, quam si ex Romanis historiis Mutii Scævola, qui Porcenam apertum Romanorum hostem, hostis ipse necare voluit, factum ad defendendum inmane scelus Regicidarum adducere quis vellet.

Sed nimium diu inhæreo instituto. Quare licet multa adhuc dicenda forent, tædium tamen & satietatem vestram mihi vitandam, nec vestrâ benevolentia abutendum intelligo. Oratio hæc mea voto finienda erit. *Deum igitur Te opt. Termax. auctorem & statorem Imperiorum deveneror, ut omnibus & nostris præcipue Principibus intelligentem divini humaniq. juris mentem dare velit, ut quandocumq. terris illos subduxerit sua dies, subditi laude bonisq. recordationibus facta atq. famam ipsorum prosequantur.*

Vobis vero, Magnifice Domine Rector, utriusq. Reipubl. Proceres Amplissimi, Vobis, Nobilissimi & Præstantissimi studiosi, Vobis inquam omnibus & singulis gratias ago quàm maximas, quod magnum hunc favorem præstare mihi, & Orationi huic non admodum compræ, concatenatis negotiis vestris sepositis, vacivas aures præbere non dubitavistis. Redhostimenti loco nihil jam est quod offeram spondeamve, quam quod apud memorem vestri hujus facti gratia perpetuò mansura sit. Et quoniam vestram, Magnifice Academiae Rector & utriusq. Reipubl. Proceres inclyti, benevolentiam multis rerum argumentis mihi declaratam sæpius perspexi, eam non tantum gratias agendo agnosco, & pro viribus promerebor & pensabo: Sed & maximopere rogo, ut in hoc affectu & favore erga me quanquam absentem perseveretis. Ita facilius mihi erit, quod jam acerbum & triste dictu videtur, Vobis nempe Valedicere: Dicendum tamen est, Valere, Valere, mihiq. favete, Deus

Vos omnes conservet bono publico diutissimè sospites atq. florentes.

D I X I

Carmina Gratulatoria.

VIOLENTA QUÆ SUNT, HAUD MANERE
DIU QUEUNT.

Ut PUBLICÆ Mors est REI Licentia
REGNANTIS impotens, suiq. Everfio;
Sic pestis est REGI sibiq. SUBDITUS
Rebellis, immitisq., contumax, ferens
Humeris iniquis Pondus æquum sat Jugi.
ET QUÆQ. VIS IN PRINCIPEM EST INJURIA
MAXIMA, SUBEST QUÆ, GENTIS imprudens licet
Veletur arguto ista culpa Nomine.
ORATOR hæc illustrius dum dislerit
ILLUSTRIS, ostendit suam scientiam,
QUÆ SUBDITOS regere IMPERANS novit Manus:
Simulq., dum deposcit OBSEQUIA PIA,
Et CIVIS hinc intelligit DOMINUM PROBUM.

Officiosissimâ manu appos.

Paulus Wagner/D. Supr. Cur. Provinc.
Sax. Assessor. Patr. Consul.

Fide

FIDE Deo, DIFFIDE Tibi, sed FIDERE disce
Regi: Numen enim non violare licet.
Illa FIDES animas salvat, facit HÆCCE beatum
Imperium; Beat hinc omnia sola Fides.

Huc devotionis suam debitam contestari voluit, debuit

Johann Philipp, D.

Jam, COMES ILLUSTRIS, Comes est Comitisque
PARENTIS
Suada venusta TIBI. Sit Comes IPSE DEUS!

Ita
PER QVAM GRATIOSE DOMINE
expectat TE Reducem
AULA PRINCIPUM pro QVIBUS Loqveris,
atq; TRIBUNAL;
REDI

PRINCIPI, PATRIÆ, POPULO,
mihiq;
FELICITER!

qui Indefessos TIBI comites jungam suspiria

ELIAS SIGISMUNDUS REINHART.

SS. THEOL. Licentiatus.

Er so/ wie Albion/ aus Königen Spähne hauen
Und Fürsten richten wil/ der übet Vater-mord/
Der jaget alle Treu/ Pflicht/ Ehr und Glauben fort/
Was kan vor Völcker-recht man solchen Leuten trauen?
Ich glaub Euch/ Junger Held/ verflucht sey meine Rechte/
So Sie Rebellen-Recht und Sach' iemals versicht/
Wann Sie das Heiligthum der Majestäten bricht/
Wann Ich nicht/ weil Ich kan/ vor meinem Fürsten sechte.

Christian Schweinitz/ Obrist-Wachmeister.
EST

Est decus egregium bona quem facundia a-
dornat;

Egregius Comes hinc, qui egregiâ arte cluis.

Debita observantia ergo gratulab. f.

Amadaeus Eckolt, J. U. D. Prof. Publ.
Supremæ Curia Provinc. & Fac. Jurid. Assess.

UT nunquam Eloqvii sine laude Potentia par-
ta est:

Sic Magna Augmenti das elementa Tui.

Ita
Per illustri ac Generosissimo Lynaria Comiti Domino suo gratioso
Generosa Facundia dicenti omnis ergo subjecto
adfectu applaud.

J. C. Jäger/ J. U. D. Scabin. Elect.
Saxon. Adessor.

Ad Perillustrem & Generosissimum Oratorem
Περὶ Φωνητικῆς

Dum vim defendis Majestati armaq; vulgi,
Grator, Principibus posse placere viris.

Christianus Packbusch/ D. Scabin. Elect. Assessor.

Somnia si fas est Tibi vendere nostra Poëta,
Audi, quæ nuper sint mihi visa, COMES.
Dum vigilant reliqui, rapiunt dum verba disertis,
Stertenti occurrit fabula prisca mihi:
Porphyrio, Rhæcus, Titania monstra, Typhæus,
Enceladus, Briareus, centimanusq; Gyges.

E

Horreo,

*Horreo, congestos dum cerno ad sidera montes:
Horreo, dum caelo fulmina missa volant.
Dumq; adeò aspicio, veniant quàm fulmina dextrâ,
Stabas in cathedra Jupiter ecce mihi.*

L. Fridericus Rappolt,
Poët. Pof. Publ.

*A*fferat per TE magnitudo Principis
Nullo subjectis quæ temeranda modo.
TE CHRISTIANUS afferat Princeps sibi,
Et Patris illustris det tueare locum.

Christian Fridericus Franckenstein/
LL. & Hist. Prof. Publ. Collegii Prin-
cipum majoris collegiatus, alumnor.
Electoral. Inspector, Academiae De-
cemvir.

S C A Z O N.

*C*omes, Lufatæ Sidus inclytum terræ,
Illustre nostris Nomen & Decus Musis,
Insigne Laudes sortiuntur augmentum
Tuæ, gravem nobis quod ante Discessum
Regum Tiaras, purpurasq; suffulcis
Sermone docto, subditi rebelles ne
Res hæc sanctas impiâ manu tangant.
Quod Tuo sic PRINCIPI manes fidus
Et subditus damnum TIBI dabit nullum.

Sic auguror

M. Johannes Olearius, Prof. Publ.
Coll. Maj. Pp. Collegiatus.

Læti

*L*æti applaudimus, & favore tota
Hæc subsellia jam, Comes, resultant
Fauftis ominibus, cathedra celsa
Dum sonat generosâ utrinq; voce:
Declamas etenim, minusq; justos
Dicis Principibus suis rebelles;
Triste unde exitium ac malæ ruinæ.

Opes ingenii Tui, Comes, pars
Laudat; concelebrat polita dicta
Pars; pars laude vehit perinde corpus
Venustum bene comitate gratâ.
Accino meritò vovens, honoris
Culmen vis animi incluta illa scandat,
Qui consistere nescit antè clarus!

Gratiosissimo suo Comiti fundebat

M. Valentinus Friderici, Fac. Phil. Assess.

*E*t hoc artis opus, non quæ juvat infima vulgi
Pectora, sed Reges quæ decet atq; Duces,
Jungere virtuti suadam, quæ nulla sub astris
Fortior Imperii vis diadema regit:
Hanc cedo, ut admoveat sceptris, molliq; capistro
Princeps innumeris gentibus ora premet,
Et quas auspiciis stygiis Etrusca progago
Calluit insidias damnaq; despiciet.
Haut aliter, Generose Comes, tua sceptrâ capeffis
Virtuti socians Nestoris eloqvium,
Ne dubita, (nam turba favet Permessidos) albo
Inseret Heroum nomen Apollo tuum.

G. L. Wurm / Eq. Th.
Co

So wil sein hoher Geist auch in die Höly sich schwingen/
 Mein Hochgeborner Graff/und an die Wolcken dringen
 Durch unverdrossnen Fleiß/durch die gelehrte Schrift/
 Wormit Er iezund sich ein Denckmahl hat gestift
 Bey der Gelehrten Chor: Das heist sich recht bemühen/
 Drumb wird Ihm allezeit erwünschte Ehre blühen/
 Weil Er es rühmlich auch erweist in der That/
 Was Er mit grosser Müh und Schweiß erlernet hat.
 O wohlgesuchtes Glück! wer so durch Fleiß beginnen
 Mit süßer Musen-Milch erfüllet seine Sinnen/
 So geht der Ruhm auch fort/so wird ein hoher Mann/
 So wächst er durch die Luft/so wächst er Sternen-an.

Solches/vermöge gehorsamer Aufwartung/sagte hinzu

Friedrich von der Schulenburgk.

In Te Tugend/ die bey dem Stande steht/
 Hat einen höhern Glantz/als bey gemeinen Leuten/
 Ein Demant pfleget sich auch weiter auszubreiten.

Wann er im schönen Golde geht:

Was an sich selbst schon gut/kan noch viel besser werden/
 Wenn Ansehn/Hoheit/Stand ihm dienen zu Geferten.

Die edle Wohlberedsamkeit

Ist an sich selbst zwar gut/ und nicht genung zu loben/
 Doch wird ihr Ruhm durch nichts gemeines so erhoben/

Als wenn was Grosses nach ihr freit:

Die edle Weißheit zwar läst alle zu ihr gehen/
 Doch wil am liebsten sie bey hohen Häuptern stehen.

Die Rede/die Er/tapffrer Held/

Zu Lob der Majestät mit grossem Ruhme haltet/
 Ist/wie schön sie sonst ist/noch eins so wohl gestaltet/

Als weil sie durch Ihn ist gestellt/

Der

Der Pindus kan sich sehr ob diesem Glück ergetzen/
 Und wil zu Lohne Ihm ein ewig Denckmahl setzen.

Seinem Gnädigen Herrn zu unterthänigem Gehorsam
 sagte es

N. E. Heyland.

Ihr geliebten Meißner-Linden/
 Nun kan das verjüngte Jahr
 Euer grün-belaubtes Haar
 Schöner umb die Aeste winden/
 Seit Lynar in Eurer Stadt
 Seinen Geist erwiesen hat.
 Manchmal ist der Frühling kommen/
 Manchmal hat des Winters Leid
 Das beliebte Sommerkleid
 Euren Zweigen abgenommen/
 Da kein solch berühmter Geist
 Euch zu Lieb ist her gereist.
 Fragt den Sitz der weisen Lehrer/
 Der die Pfoften gleichsam lenckt/
 Und den werthen Gast empfängt.
 Fragt die höchst-berühmten Hörer/
 Ob es neulich sey geschehn/
 Daß man so ein Liecht gesehn/
 Denckt/wie Er die Worte setzet.
 Und in dem Er trefflich viel
 Euch mit kurzen zeigen wil/
 Das Gehöre zwar ergetzet/
 Doch den allergrösten Rest
 Klugen Sinnen überläst.
 Schreibt den ruhm-bezierten Namen
 Euren Kinden ewig ein/

S

Und

Und verehrten Euren Schein/
 Bis die Tugend ihren Saamen
 Der annoch die Blüthe liebt/
 Reiffe Wachsthumbs-Kräfte giebt;
 Und versichert Euch indessen/
 Eure Freude war sein Fleiß/
 Sein Studiren Euer Preis/
 Also wird Er nicht vergessen/
 In dem höchsten Ehren-Schein
 Euer ingedenck zu seyn.
 Treibt die Knospen/zier die Aeste/
 Macht die schwachen Blüthen bloß/
 Und die kleinen Blätter groß/
 Schmücket Euch auff's allerbeste/
 Denn so ein erwünschtes Licht
 Scheint Euch alle Tage nicht.

Zur Bezeugung unterthäniger Schuldigkeit schrieb dieses

Christoph von Borne/
 Nob. March.

Als ist der steiffe Grund/auff welchem alle Rechte
 Der Obrigkeiten ruhn/und welcher das Geschlechte
 Der Fürsten stützen muß; daß sich ein Unterthan
 Der Obrigkeit durchaus nicht widersetzen kan.
 Diß ist das beste Band/Behorsam zu erhalten/
 Diß läßt die treue Lust zu dienen nicht erkalten/
 Durch dieser Sagung Krafft wird das getreue Land/
 Als eine Sonnenblum der Sonnen zugewand.
 Drum muß ein tapffrer Sinn an solchen hohen Sachen/
 Wenn er sich üben wil/den Anfang billig machen/
 Voraus wenn er der Welt das vorgesteckte Ziel/
 Den Häuptern seinen Wunsch o. Hoffnung zeigen wil.

Ihr/

Ihr/die Ihr ickund hier die Meißner-Pierinnen
 Durch Euren Fleiß beehrt/kompt/sehst diß Beginnen/
 Und prüft den hohen Geist/doch saget diß darbey/
 Daß Er den Göttern selbst zu dienen würdig sey.

Dieses sehte zu schuldiger Ehrenbezeugung

Adrian Adam von Stammer.

In Tugendhafter Geist/wenn er sich das Geblüthe
 Der Eltern rühren läßt/und sein erbißt Gemüthe
 Der Eitelkeit engeucht/so seht er sich kein Ziel/
 Und geht so weit der Fleiß des Lebens gehen wil.
 Er hat nicht gnug daran/ob Er des Standes Ehren
 Gleich als ein Erbtheil hat/er wil sie selbst vermehren/
 Und wie ein Adler sich der hellen Sonnen zeigt/
 Wenn er das Nest verläßt/und in die Wolcken fliegt:
 So sehet er den Flug der hurtigen Gedanken
 Auf Liecht-besamten Ruhm/und reist sich durch die schranckē
 Der Blödigkeit hinweg/denn er hat Lust daran/
 Daß ein gemeiner Geist ihn nicht einholen kan.
 Seht diesen Herren an/die ihr pflegt sonst zu sagen/
 Der Adel könne sich mit Büchern nicht vertragen/
 Seht/wie die Wissenschaft/die er mit Ernst geliebt/
 Ihm zu beliebter Lust ein schönes Zeugnuß giebt.
 Die Welt versteckt es schon/was er in seinen Büchern
 Bissher gesucht hat/und wie wir uns versichern/
 Er werde mit der Zeit als ein erwünschtes Licht
 Den Fürsten dienlich seyn/so halten wir uns nicht.
 Wir wünschen Glück darzu/könt ich die Worte setzen/
 So wolt ich ihm zu Dienst mich recht glücklich schätzen/
 So sag ich nur ein Wort/Herr/bleibt euch allzeit gleich/
 Und streitet umb den Preis der Ehren nur mit euch.
 Aus höchster Schuldigkeit und wohlgemeynter Freundschafft
 sehte dieses

E. I. V. K. N. P.
 Ultima

Ultima laus non est, si, quem Generosa Propago
 Extulit, atq; ardens erexit ad athera Virtus,
 Cecropie egregiis madidum Latiaq; Minerva
 Artibus, atq; aliis: certè fert omnia puncta.
 Te, Comes, Illustri qui stemma ab origine ducis,
 Te volo: Te Pallas doctis nutrit in antris,
 Te sacro à teneris aluerunt lacte Camæna,
 Doctus adhuc vario Te nectare potat Apollo.
 Propterea alta seris sublimi sidera cæli
 Vertice, doctorum volitasq; per ora Virorum.
 Gemma* litera erunt, si porro strenuus illas
 Tractaris, Comes o comis. Sit virida Virtus!
 Aure capace etiam Tua Vota Precesq; POLARCHA
 Ambibat, ac placidus mentem placidam atq; quietam
 Quæ jus humanum Divinæ intelligat, usque
 Ad finem vitæ Tibimet concedat ab axe,
 Ut, quando dulcem Tibi cunq; relinquere vitam
 Precipiet, cum laude Viri famamq; decusq;
 Factaq; perpetuò celebrantes carmine mactent.

Johannes à Felde.

FINIS.

* Literæ plebejæ
 sunt argentum,
 Nobilibus Aurum,
 principibus Gem-
 mæ.

M. F. CAMIL-
LUS,

AD

PANEGYRIN ALMÆ
ADSVEVUM,

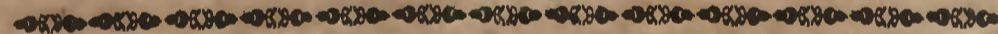
IN ACROATERIO PHILOSOPH.
MAJORE,

A. D. CALEND. DECEMBR.
ANNO CID IDC LXIII,

LAUDATUS

A

GUSTAVO GUILIELMO DE ROCHAVV,
Equite Marchico.

TTPIS BECMANTIANIS.